

N:o 7.

Ank. till Riksd. Kansli den 12 Mars 1875, kl. 7 e. m.

Utlåtande, angående regleringen af utgifterna under riksstatens Femte hufvudtitel.

(1:sta U. A.)

Beträffande Kongl. Maj:ts i afseende å Femte hufvudtiteln eller anslagen för *Sjöförsvaret* gjorda nådiga framställningar får Utskottet här nedan afgifva yttrande.

De för embets- och tjenstemän, tillhörande denna hufvudtitel, nu åskade dyrtidstillägg äro beräknade i öfverensstämmelse med hvad för innevarande år åt denna personal beviljats, men då Riksdagen vid behandling af riksstatens Andra hufvudtitel afslagit dyrtidstillägg å alla löner, öfverstigande 5,000 kronor, har i enlighet dermed Utskottet ansett sådant lönetillägg icke böra tillkomma flaggmän och kommandörer, i följd hvaraf anslaget till dyrtidstillägg åt officerspersonalen utaf Utskottet minskats med 4,480 kronor.

Angående dyrtids-tillägg.
(Se punkten 4 här nedan.)

Kongl. Maj:t har föreslagit, det måtte Riksdagen medgifva, att det under aflöningsstaterna vid flottans stationer uppförda anslag, 39,807 kronor, för tillämpning af normalstaterna för officerare och underofficerare vid Kongl. flottan, finge användas jemväl till genomförande i öfriga delar af den, i sammanhang med fastställande af berörda stater, beslutade organisationen och utgå i den mån förut för detta ändamål anvisade medel icke därför lemnade tillgång.

Angående dispositionen af de för tillämpning af normalstaterna för Kongl. Flottans befäl och underbefäl anvisade medel.

För tillämpning af normalstaterna för officerare och underofficerare vid Kongl. flottan blef vid nästlidna års riksdag nyss omförmälda belopp 39,807 kronor under anslaget till aflöningsstaterna uppfördt, att derstädes

(Se punkten 10 här nedan.)

quarstå blott så länge och utgå endast i den mån, de vid 1873 års riksmöte anvisade medel för genomförande af organisationen utaf Sjöförsvarets militärpersonal icke dertill lemnade tillgång. Vid anvisandet af sistnämnda medel hade, i enlighet med Kongl. Maj:ts nådiga förslag, Riksdagen föreskrifvit, att de skulle i följande ordning användas, nemligen till a) kanoniercorpsens ombildning till matroscorps, b) förbättring i underofficerarnes aflöning, c) fyllnad i de officerslöner, som komme att ökas och d) permanenta reservstatens upprättande. Dessa medel hafva nu, med hänseende till det vid 1874 års anslag fästade vilkor, ansetts böra till hela sitt belopp för de under mom. a, b och c omförmälda ändamål användas, innan förenämnda anslag 39,807 kronor finge därför anlitas. Då emellertid dymedelst upprättandet af den permanenta reservstaten skulle till en obestämd framtid fördröjas och denna stat utgör en vigtig del af den utaf 1873 års Riksdag godkända organisationen, har Utskottet icke tvekat att Kongl. Maj:ts förevarande nådiga framställning understödja.

Uti det till »flottans nybyggnad och underhåll» uppförda anslag, 958,044 kronor 82 öre, har Kongl. Maj:t äskat förhöjning med 221,955 kronor 18 öre.

Af detta anslag är ett belopp å 162,000 kronor beräknadt att användas till nybyggnad och återstoden är afsedd för underhåll dels af fartyg och båtar, dels af hus och byggnader, broar, kajer, vatten- och gasledningar, vägar m. m. I infordrade skrivelser hade stationsbefälhafvarne i Karlskrona och Stockholm begärt förhöjning i förevarande anslag, den förre med 52,850 kronor, med hänseende till det ökade antalet ångpannor vid stationen samt för underhåll af fartygens möblering m. m., och stationsbefälhafvaren i Stockholm med 60,000 kronor, deraf 35,000 kronor beräknats för ökad underhållskostnad för fartyg och båtar samt 25,000 kronor för hus och byggnader. Med öfverlemnande till Kongl. Maj:t af dessa skrivelser hade Förvaltningen af sjöärendena, med afseende på den betydliga stegringen i dagsverks- och materialkostnader samt med tillägg af 10,000 kronor för underhåll af ångpannor vid Stockholms station, hemställt, att anslaget måtte med tillhoppa 147,500 kronor förhöjas. På sätt af statsrådsprotokollet (Bil. N:o 4, sid. 3 och 4) inhemtas, hafva såsom extra anslag eller anvisningar å hufvudtitelns besparingar under senare åren utgått betydliga belopp till bestridande af utgifter för en gång till vissa särskilda ändamål, såsom till anskaffning af maskiner och maskininventarier, af madrasser och möbler å fartyg, af pumpmaskin och ångspruta, samt planering och kajbyggnad vid Stockholms stations verkstäder m. m.; och då erfarenheten visat, att enahanda

*Angående
väckt fråga
om förhöjning
i anslaget till
flottans ny-
byggnad och
underhåll.
(Se punkten
11 här nedan.)*

behof tid efter annan återkomme och andra med dem likartade uppstode, har Kongl. Maj:t ansett förevarande anslag böra med hänseende till dessa utgifter förhöjas, hvarigenom upprepade framställningar till Riksdagen om extra anslags beviljande för särskilda, till underhållet hänförliga ändamål skulle kunna undvikas. På grund häraf har Kongl. Maj:t nu föreslagit, att i anslaget för flottans nybyggnad och underhåll måtte beviljas en förhöjning, som, för slutsummans jemnande, upptagits till 221,955 kronor 18 öre. hvarigenom detta anslag skulle för år 1876 komma att utgå med 1,180,000 kronor.

De skäl, hvilka af Förvaltningen af sjöärendena åberopats till stöd för dess åtgärd att till högre belopp, än som af stationsbefälhafvarne föreslagits, beräkna ifrågavarande anslagsbehof, hafva synts Utskottet vara af den beskaffenhet, att de icke kunna antagas vara af bemälda befälhafvare vid uppgörande af deras förslag förbisedda; vid hvilket förhållande och då Utskottet föreställt sig, att Riksdagen framgent såsom hitintills vill särskildt pröfva sådana anslagsbehof, som varit medelst extra anslag tillgodosedda, Utskottet ansett sig icke kunna tillstyrka tillökning i förevarande anslag i vidare mån än stationsbefälhafvarne funnit nödigt eller med 112,850 kronor, hvilket belopp, liksom i allmänhet de anslagsförhöjningar, som vid denna hufvudtitel förekommit, synts böra på extra stat uppföras.

Då erforderlig förhöjning i anslaget till »Sjövapnets öfningar» beräknats till 182,677 kronor 10 öre, men det synts följdriktigt och ledande till reda, att den från detsamma hittills utgående kostnaden för naturportion till underbefäl och manskap under exercis och sjöexpeditioner, antagen till 162,527 kronor 10 öre, påfördes förslagsanslaget till naturunderhållet, har Kongl. Maj:t, under förutsättning att ifrågavarande portionskostnad komme att af sistnämnda anslag bestridas, föreslagit Riksdagen, att det nu till exercis af flottans bemanning uppförda belopp, 479,850 kronor, måtte förhöjas med 20,150 kronor, och alltså anslaget till sjövapnets öfningar, som borde uppföras under förändrad benämning af »Flottans öfningar», nu utgående med sammanlagdt 629,850 kronor, uppföras med 650,000 kronor.

Enligt hvad statsrådsprotokollet (Bil. N:o 4, pag. 9) gifver vid handen, är denna nådiga framställning föranledd deraf, att i följd af den under senare åren inträffade prisstegringen flottans befäl och manskap icke nu mera kunde erhålla den öfning, som vid anslagets fastställande till dess närvarande belopp varit för dem afsedd, hvarförutan Kongl. Maj:t ansett under detta anslag böra uppföras medel för öfningar eller försök

*Angående
förhöjning i
flottans
öfningsanslag.
(Se punkten 14
här nedan.)*

med minor, för hvilket ändamål chefen för mindepartementet vid Stockholms station gjort hemställan om ett extra anslag å 25,000 kronor.

För bestridande af kostnaderna för öfningar eller försök med minor torde tillgång kunna beredas inom det af Kongl. Maj:t äskade anslag å 450,000 kronor till minmateriel och försök med minor, hvars beviljande Utskottet här nedan tillstyrkt, och, hvad den i öfrigt ifrågasatta anslagsförhöjningen beträffar, har, då förslag till nya grunder för ordnande af flottans personal nu föreligger, det syntes Utskottet icke kunna anses nödigt att flottans öfningar skulle för den närmaste framtiden erhålla större omfattning, än som af det nuvarande anslaget medgifves. Deremot har Utskottet icke kunnat annat än dela den åsigt, att kostnaderna för naturaportion till underbefäl och manskap under exercis och sjöexpeditioner böra påföras förslagsanslaget till naturaunderhållet och i följd deraf sistnämnda anslag ökas med det belopp, 162,527 kronor 10 öre, hvartill nämnda kostnader blifvit beräknade; men Utskottet har, på grund af hvad ofvan blifvit anfördt, ansett ett motsvarande belopp böra från dragas anslaget till »exercis af flottans bemanning», hvarigenom detta anslag, nu utgörande 479,850 kronor, komme att minskas till 317,322 kronor 90 öre och, med tillägg af de för »Sjöexpeditioner till handels skyddande» beräknade 150,000 kronor, hela anslaget till »Flottans öfningar» att nedsättas från 629,850 kronor till 467,322 kronor 90 öre.

*Angående
anslag för en
docka vid
Stockholms
station.
(Se punkten 19
här nedan).*

Med anledning af behovet utaf en docka vid Stockholms station, och sedan Stockholms grosshandelssocietet och skeppsrederier erbjudit 75,000 kronor för befrielse från Kronans rätt till begagnande af dockorna å Beckholmen, föreslog Kongl. Maj:t sistlidne års Riksdag att för anläggning af en reparationsdocka å galärvarfvet vid stationen, för hvilken kostnaderna beräknats till 500,000 kronor, bevilja ett extra anslag af 425,000 kronor samt deraf anvisa 115,000 för 1875.

I anledning häraf förklarade Riksdagen i underdånig skrifvelse den 15 Maj 1874, att, med hänseende till hvad i fråga om flottans behof af den föreslagna reparationsdockan förekommit, Riksdagen ansett erforderliga medel böra för ändamålet anvisas; men att, då den af Stockholms grosshandelssocietet erbjudna lösesumma icke syntes motsvara de rättigheter Kronan i afseende å Beckholmen egde, Riksdagen, under vilkor att såsom lösen för Kronans rätt till begagnande af nämnda dockor erlades en summa af 150,000 kronor, beviljat det till en reparationsdocka vid galärvarfvet i Stockholm i öfrigt erforderliga belopp, 350,000 kronor, och anvisat deraf såsom extra anslag för 1875 ett belopp af 115,000 kronor.

Öfver det vilkor Riksdagen sålunda bestämt för anslagens utgå-

ende hade, enligt hvad statsrådsprotokollet (Bil. N:o 4 sid. 13) gifver vid handen, ledamöterna i Stockholms grosshandelssocietet och skeppsrederier blifvit hörde samt genom societetens deputerade förklarar sig väl vara villige att, i hvad på societeten ankomme, bidra till lösningen af frågan om anläggning af en docka vid stationen, men icke kunna utan allt för stor uppoffring erlägga den åskade lösesumman på annat sätt än genom årliga afbetalningar. Deputerade hade derföre framställt det förslaget, att under en tid af tjugofem år, räknade från den dag tillkännagifvande skedde att dockan å galärvarfvet vore till begagnande färdig, årligen till Kronan skulle erläggas sex tusen kronor, med erbjudande derjemte att under den tid betalning af lösningssumman sålunda verkställdes, Kronan skulle ega att under sammanlagdt två månader om året, mot utgörande af dockningskostnad och half dockafgift, begagna två af dockorna å Beckholmen vid tillfällen, då Kronans egen docka icke vore tillräcklig eller användbar.

På grund här af har Kongl. Maj:t nu föreslagit, *dels* att det till påbörjande af dockanläggningen å galärvarfvet för innevarande år anvisade, men i frågans hittillsvarande skick icke disponerade belopp af 115,000 kronor måtte, utan dervid nu fästadt vilkor, få för ändamålet utgå, *dels* ock att till dockanläggningens vidare utförande måtte beviljas hela det derför ytterligare erforderliga belopp, 385,000 kronor, och deraf anvisas 150,000 kronor att utgå för 1876; och har Kongl. Maj:t i sammanhang dermed förklarar att, derest anbud å inlösen af Kronans rätt till begagnande af Beckholmsdockorna erhöles till det belopp Riksdagen redan, såsom ofvan förmåles, förutsatt eller framdeles, uppå nådig framställning, kunde finna skäligt godkänna, Kongl. Maj:t ville, med antagande af anbudet, låta löseskillingen Riksgäldskontoret tillhandahållas.

Jemlikt Kongl. Brefven den 23 Juli 1847 och den 7 Mars 1854 är stadgadt, att de tvänne reparationsdockorna å Beckholmen få utan afgift för kronofartyg användas fjorton dygn hvarje gång och sammanräknadt för flera fartyg hvardera dockan sex veckor årligen.

Då behovet af en skeppsdocka för Stockholms station redan är af Riksdagen erkändt samt någon anledning icke synes förefinnas att nu göra ändring i det vilkor Riksdagen redan för aflösning af Kronans rätt till begagnande af Beckholmsdockorna stadgat, helst denna rätt otvifvelaktigt, äfven sedan en docka vid galärvarfvet hunnit anläggas, är för flottan af stor vigt, har Utskottet ansett sig böra till den nådiga framställningen tillstyrka bifall på det sätt, att Riksdagen, jemte beviljande af anslaget, må besluta att, derest icke Stockholms grosshandelssocietet och skeppsrederier skulle inom utgången af innevarande år förklara sig

villige att fullgöra det af sist församlade Riksdag stadgade vilkor för upphörande af Kronans rättighet till afgiftsfritt begagnande af reparationsdockorna å Beckholmen, denna rättighet må tills vidare orubbad bibehållas.

Angående anslag till uppförande af en ny byggnad för sjökrigsskolan.
(Se punkten 20 här nedan.)

Till uppförande å Skeppsholmen af en ny byggnad för sjökrigsskolan har Kongl. Maj:t äskat ett anslag af 177,550 kronor, deraf 30,000 kronor vore för år 1876 erforderliga.

Denna nådiga framställning synes hufvudsakligen vara föranledd deraf att, då vid skolans inrättande antalet elever och kadetter bestämts till 40, sedermera inträdda förhållanden medfört att lärjungeantalet måste ökas till minst 60, i följd hvaraf det funnits vara af vigt att denna undervisningsanstalt, som hittills i den för densamma förhyrda lokal haft någorlunda tillräckligt utrymme, erhöle större och lämpligare lokal i en för ändamålet uppförd byggnad.

Enligt hvad af statsrådsprotokollet (Bil. N:o 4 sid. 16 och 17) inhemtas, uppgår lärjungeantalet för närvarande endast till 48 och, jemlikt upprättadt kontrakt, eger skolan att intill den 1 Oktober 1879 disponera sin nuvarande lokal. Vid sådant förhållande, och då det synes antagligt att sedermera annan rymligare lokal kan mot hyra anskaffas, har Utskottet ansett sig icke böra tillstyrka beviljande af det i omförmälda hänseende äskade anslag.

Angående anslag för artillerimateriel.

Beträffande behovet af artillerimateriel för flottan och sjöfästningarne har Utskottet inhemtat, att för närvarande finnas dels färdiga dels beställda 12 stycken 9,24 tums, 35 stycken 8,08 tums, 33 stycken 5,63 tums och 40 stycken 4,1 tums kanoner, samt 800 stycken projektiler till 9,24 tums kanonerna, 4,866 stycken till 8,08 tums dito, 2,343 stycken till 5,63 tums dito och 2,000 till 4,1 tums dito. Det nu äskade anslagsbeloppet är beräknadt att användas dels för tillverkning af 6 st. 9,24 tums kanoner, dels i öfrigt till fortsatt anskaffning af projektiler; och då det syntes Utskottet ej kunna vara oundgängligen nödigt att denna anskaffning bedrifves i den omfattning, som Kongl. Maj:t afsett, har Utskottet föreställt sig att det utaf Kongl. Maj:t för ifrågavarande ändamål äskade anslagsbelopp skulle utan olägenhet kunna i betydlig mån nedsättas.

Angående anslag för krigsfartyg.
(Se punkten 25 här nedan.)

Det af Kongl. Maj:t till byggande af krigsfartyg äskade belopp, 2,000,000 kronor, är, enligt hvad Utskottet inhemtat, afsedt att användas på ungefär följande sätt, nemligen till:

glacis å John Ericson, Thordön och Tirfing å 40,000 Kronor	120,000: —
3 obepansrade kanonbåtar å 330,000	» 990,000: —
ändring af f. d. roddkanonslupar	» 24,000: —
1 minfartyg	» 400,000: —
1 ångkranpråm för minors upptagning och utläggning	» 64,000: —
4 minbåtar med apteringar å 35,000	» 140,000: —
	Kronor 1,738,000: —

hvarjemte återstoden äfvensom odisponerade andelen af innevarande års enahanda anslag afsetts för påbörjande af ett ramfartyg. Såsom modell för detta fartyg har, enligt hvad i statsrådsprotokollet (Bil. N:o 4 sid. 23) är meddeladt, den engelska Hotspur ansetts vara den som bäst lämpade sig för våra förhållanden. Detta fartyg, hvars längd vore 235 fot med största bredd af 50 fot, hade en fart af 11 å 12 knop samt förde en 600-pundig och två mindre kanoner, med sidopansar af 11 tum och bröstvärnspansar af 8 tum, samt kostade omkring 2,900,000 kronor, hvilken summa dock syntes kunna reduceras något, enär ett dylikt fartyg, bygdt för våra ändamål, kunde förses med mindre djupt pansar och göras lägre på vattnet.

Utan att ingå i pröfning af enskildheterna vid de fartygsbyggna-der, som för den närmaste framtiden äro tillämnade, har Utskottet ansett sig endast böra uttala den åsigt, att befintliga tillgångar icke böra användas till andra än för kustförsvaret afsedda fartyg, och har i afseende på anslagets belopp detsamma synts Utskottet utan olägenhet kunna bestämmas något lägre än Kongl. Maj:t ifrågasatt.

På grund af hvad sålunda förekommit, och med hänvisande i öfrigt till hvad i statsrådsprotokollet (bil. N:o 4) finnes rörande de särskilda anslagsbehofven meddeladt, hemställer Utskottet,

1:o. att för tillämpning under år 1876 af enahanda aflöningsstater, som för innevarande år äro för Sjöförsvars-departementets kansli-expedition fastställda, Riksdagen må på extra stat bevilja ett belopp af 2,200 kronor, deraf dock 1,600 kronor komma att utgå endast i den mån hinder för förändrad reglering af tjensterna inom expeditionen förefinnes;

(Statsrådspro-
tokollet, bil.
N:o 4,
sid. 1 och 2).

- (Statsråds-
protokollet,
bil. N:o 4,
sid. 2.) 2:o. att såsom dyrtidstillägg för år 1876 åt Förvaltningens af sjöärendena civile embets- och tjänstemän må på extra stat anvisas ett belopp af 5,060 kronor;
- (Statsrådspro-
tokollet, bil.
N:o 4,
sid. 2.) 3:o. att anslagstiteln »afföningsstaterna vid sjöförsvarets stationer» må i riksstaten uppföras under förändrad benämning »afföningsstaterne vid flottans stationer»;
- (Statsrådspro-
tokollet, bil.
N:o 4,
sid. 2.) 4:o. att såsom dyrtidstillägg för år 1876 åt de officerare vid Kongl. flottan, hvilkas aflöning icke öfverstiger 5,000 kronor, må, likaledes å extra stat för samma år, uppföras 27,560 kronor, till den å tabellen Litt. B angifna fördelning;
- (Statsråds-
protokollet
bil. N:o 4,
sid. 2.) 5:o. att såsom dyrtidstillägg åt kaptenlöjtnanterne å flottans nya reservstat må för 1876 anvisas på extra stat ett belopp af 13,920 kronor;
- (Statsråds-
protokollet
bil. N:o 4,
sid. 2 och 3.) 6:o. att Kongl. Maj:ts nådiga framställning om tillökning i anslaget för flottans läkarecorps må på det sätt af Riksdagen bifallas, att till »extra läkare och stipendiater» anvisas för år 1876 ett extra anslag af 3,000 kronor;
- (Statsråds-
protokollet
bil. N:o 4,
sid. 3.) 7:o. att såsom dyrtidstillägg på extra stat för 1876 må, i likhet med innevarande år, anvisas åt regementsläkaren och två bataljonsläkare vid flottans station i Carlskrona tillsammans 460 kronor;
- (Statsråds-
protokollet
bil. N:o 4,
sid. 3.) 8:o. att för flottans kleresistat likaledes må såsom dyrtidstillägg år 1876 på extra stat uppföras 1,440 kronor;
- (Statsråds-
protokollet,
bil. N:o 4,
sid. 3.) 9:o. att för lärarepersonalen vid skeppsgosseskolan jemväl må anvisas dyrtidstillägg för 1876 af sammanlagdt 1,060 kronor;
- (Statsråds-
protokollet
bil. N:o 4,
sid. 3—5.) 10:o. att Riksdagen må medgifva, att det under aflöningsstaterna vid flottans stationer uppförda anslag,
39,807

39,807 kronor, för tillämpning af normalstaterna för officerare och underofficerare vid Kongl. flottan, användes jemväl till genomförande i öfriga delar af den, i sammanhang med fastställande af berörda stater, beslutade organisationen och utgå i den mån förut för detta ändamål anvisade medel icke därför lenna tillgång;

11:o. att Kongl. Maj:ts nådiga framställning om förhöjning i anslaget till »flottans nybyggnad och underhåll» må på det sätt af Riksdagen bifallas, att ett extra anslag af 112,850 kronor för år 1876 till nämnda ändamål anvisas;

(Statsrådsprotokollet bil. N:o 4, sid. 5—7.)

12:o. att, jemte det anslaget till »beklädnad åt kanonier, matrosar och skeppsgossar» uppföres under förändrad rubrik »beklädnad åt matrosar och skeppsgossar», Kongl. Maj:ts nådiga framställning om förhöjning i samma anslag må på det sätt af Riksdagen bifallas, att det äskade tillökningsbeloppet, 33,835 kronor 40 öre, för år 1876 på extra stat anvisas;

(Statsrådsprotokollet bil. N:o 4 sid. 7—9.)

13:o. att anslaget till »sjövapnets öfningar» må uppföras under förändrad benämning »flottans öfningar»;

(Statsrådsprotokollet bil. N:o 4, sid. 9 och 10.)

14:o. att, med afslag å Kongl. Maj:ts nådiga framställning om förhöjning i sistnämnda anslag, Riksdagen må medgifva, att den från samma anslag hittills utgående kostnaden för naturaportion till underbefäl och manskap under exercis och sjöexpeditioner må påföras förslagsanslaget till naturaunderhållet samt i följd deraf det nu till »exercis af flottans bemanning» uppförda belopp 479,850 kronor med berörda portionskostnad, antagen till 162,527 kronor 10 öre, minskas till 317,322 kronor 90 öre;

(Statsrådsprotokollet bil. N:o 4, sid. 9 och 10.)

15:o. att anslaget till »gemenskapens vid sjöförsvaret naturaunderhåll» må, under förändrad benämning af »naturaunderhåll» från sitt nuvarande belopp 273,472 kronor 90 öre ökas med 162,527 kronor 10 öre till 436,000 kronor.

(Statsrådsprotokollet, bil. N:o 4, sid. 10 och 11.)

(Statsrådsprotokollet, bil. N:o 4, sid. 11). 16:o. att reservationsanslaget till »lifräddningsanstalterna å rikets kuster» må upphöra att såsom särskildt anslag upptagas, samt anslaget till »lots- och fyrinrättningen med dertill hörande personal», från hvilket för lifräddningsanstalterna erforderliga medel fortfarande komma att utgå, uppföras under förändrad benämning af »*Lots- och fyrinrättningen med lifräddningsanstalterna*» till belopp af 800,460 kronor; samt att de på inkomsttiteln »Fyr- och båkmedel» uppkommande öfverskott fortfarande få användas för de med sistnämnda anslag afsedda ändamål;

(Statsrådsprotokollet, bil. N:o 4, sid. 11 och 12). 17:o. att, på sätt Riksdagen redan vid reglering af utgifterna under sjette hufvudtiteln beslutit, ett belopp af 75,800 kronor, må under titel »*Undervisningsanstalter för sjöfart*» på ordinarie stat å femte hufvudtiteln uppföras, samt i sammanhang dermed Riksdagen medgifva, att den inspektören öfver rikets navigations-skolor tillkommande rese- och traktamentsersättning för tiden från och med 1876 må utgå från femte hufvudtitelns förslagsanslag till rese- och traktamentspenningar;

18:o. att alla de ordinarie anslag, som uti riksstaten för innevarande år finnas under femte hufvudtiteln uppförda och icke här ofvan blifvit särskildt omnämnda, må till oförändrade belopp bibehållas;

(Statsrådsprotokollet, bil. N:o 4, sid. 12—15). 19:o. att Riksdagen må *dels* medgifva, att det vid sistlidne riksdag till påbörjande af en dockanläggning vid galärvarfvet för år 1875 anvisade belopp, 115,000 kronor, må utan dervid fästadt vilkor få för ändamålet utgå, *dels* till dockanläggningens vidare utförande bevilja hela det därför ytterligare erforderliga belopp, 385,000 kronor, samt deraf på extra stat för år 1876 anvisa 150,000 kronor, *dels* ock besluta, att, derest icke Stockholms grosshandelssocietet och skeppsredrier skulle inom utgången af innevarande år förklara sig villige att fullgöra det af sistförsamlade Riksdag stadgade vilkor för upphörande af Kronans rätt i af-

seende å reparationsdockorna å Beckholmen, denna rätt må tills vidare orubbad bibehållas;

20:o. att Kongl. Maj:ts nådiga framställning om anslag till uppförande af ny byggnad för sjökrigsskolan icke må vinna Riksdagens bifall; (Statsrådsprotokollet bil. N:o 4, sid. 15—17.)

21:o. att för uppförandet af nytt exercishus för Carlskrona station må för år 1876 anvisas ett extra anslag af 50,000 kronor; (Statsrådsprotokollet bil. N:o 4, sid. 17.)

22:o. att Kongl. Maj:ts nådiga framställning om anvisande af medel för fortsatt anskaffning af artilleriemateriel må på det sätt af Riksdagen bifallas, att ett extra anslag af 500,000 kronor för år 1876 till nämnda ändamål anvisas; (Statsrådsprotokollet bil. N:o 4, sid. 17 och 18.)

23:o. att återstoden af det vid sistlidne riksdag till anskaffning af kulsprutor beviljade anslag må med 100,000 kronor på extra stat anvisas; (Statsrådsprotokollet, bil. N:o 4, sid. 18.)

24:o. att till minmateriel och försök med minor må anvisas ett extra anslag af 450,000 kronor att år 1876 utgå; och (Statsrådsprotokollet, bil. N:o 4, sid. 18.)

25:o. att Kongl. Maj:ts nådiga framställning om anvisande af medel till fartygsbyggnader må på det sätt af Riksdagen bifallas, att till Kongl. Maj:ts disposition för byggande af krigsfartyg, afsedda för kustförsvaret, anvisas för år 1876 ett extra anslag af 1,700,000 kronor. (Statsrådsprotokollet, bil. N:o 4, sid. 20—23.)

Stockholm den 12 Mars 1875.

På Stats-Utskottets vägnar:

ARVID FR:SON POSSE.

Reservationer:

Vid 14:de punkten (angående flottans öfningsanslag):
 af Friherre *C. Skogman*: »Utskottets tillstyrkande af hvad Kongl. Maj:t föreslagit angående öfverflyttning från anslaget till flottans öfningar till naturaunderhållet af det belopp, hvartill matportioner för det sjökommenderade manskapet på senare tid uppgått, innebär ostridigt så till vida en förhöjning, som öfningen af befäl och manskap derigenom, så framt förslaget vinner Riksdagens bifall, göres oberoende af matvaruprisens växlingar och således kan i förväg lättare och säkrare till omfånget beräknas och uppgöras. Men äfven derförutom synes mig öfningsanslagets otillräcklighet ådagalagd. Icke heller anser jag den under behandling varande frågan om nya grunder för ordnande af flottans personal hafva någon nämnvärd inverkan på detta anslags belopp, enär såväl befäl och underbefäl som en fast stam af sjöfolk med tillhörande skeppsgosse-corps väl sannolikt komma att kvarstå temligen oberoende af öfriga åtgärder. Jag vågar därför vördsamt föreslå:

att, sedan från nuvarande anslaget till öfning af flottans bemanning, stort 479,850 kronor, afdragits det för öfverföring till naturaunderhållsanslaget afsedda belopp af kronor 162,527,10, återstoden höjes med kronor 82,677,10 till kronor 400,000, då, med tillägg af de för »sjöexpeditioner till handelns skyddande» beräknade 150,000 kronor, hela anslaget skulle blifva nedsatt från 629,850 till 550,000 kronor».

Häruti instämde Herrar Friherre *J. Stjernblad*, Grefve *L. af Ugglas*, *E. af Klint*, Grefve *C. Beck-Friis*, *C. Ekman*, *F. Hederstjerna*, *R. Montgomery Cederhielm*, *L. M. Nordenfelt* och Grefve *G. Sparre*.

af Herr Grefve *A. Mörner*, hvilken yrkade afslag å Kongl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning.

vid 15:de punkten (angående gemenskapens vid sjöförsvaret naturaunderhåll) af Herr Grefve *A. Mörner*, som ej heller i denna punkt ville bifalla Kongl. Maj:ts nådiga framställning.

vid 22:dra punkten (angående artillerimateriel) af Herrar Friherre *J. Stjernblad*, Grefve *L. af Ugglas*, Friherre *C. Skogman*, *E. af Klint*,

Grefve C. Beck-Friis, Grefve A. Mörner, C. Ekman, F. Hederstjerna, R. Montgomery Cederhielm, L. M. Nordenfelt och G. F. Burman.

vid 25:te punkten (angående fartygsbyggnader) af Herr Grefve L. af Ugglas: »Då Utskottet, efter att hafva redogjort för det belopp, stort 1,738,000 kronor, som af Kongl. Maj:t är afsedt att användas för monitorers förstärkande, för kanonbåtar och minfartyg m. m., hemställt att endast en summa af 1,700,000 kronor måtte till byggande af krigsfartyg beviljas och derutaf den slutledning lätt kan dragas, att Riksdagen vägrat bevilja de medel, som Kongl. Maj:t äskat för påbörjande af byggnad af ett ramfartyg, har jag velat vid Utskottets betänkande foga den reservation jag förut mot 1:sta Utgiftsafdelningen förslag uppsatt, så lydande:

Lifligt öfvertygad om riktigheten af de grunder för vårt sjöförsvär, hvilka af Chefen för Sjöförsvärs-departementet blifvit framhållna uti det protokoll, som åtföljer Kongl. Maj:ts nådiga proposition till innevarande Riksdag, har jag icke kunnat biträda den åsigt, som inom Stats-Utskottet gjort sig gällande, att nedsätta det af Kongl. Maj:t för byggande af krigsfartyg äskade anslag och derigenom omöjliggöra påbörjandet af det ramfartyg, hvars vikt uti sagda protokoll blifvit ådagalagdt. Af Utskottets ledamöter hafva många ledts af en tvekan, huruvida sagde fartygscert kan anses tillhöra kustförsvaret eller böra räknas till det sjögående. Då man tillser icke allenast hvilka hufvuduppgifter Chefen för Sjöförsvärs-departementet uppställt för vårt sjöförsvär utan äfven hvad öfrigt protokollet innehåller, kan jag ej fatta denna tvekan. Ty icke bör man väl uppfatta betydelsen af ett kustförsvär så ensidigt, att det skulle inskränka sig till att uti några viktigare positioner inom vår skärgård sanla ett antal fartyg och kanoner, för att der hindra fiendens framträngande, men deremot för landstigning prisgifva återstående delar af vår långa kust, hvilka hvarken det antal smärre skärgårdsfartyg, som vi kunna åstadkomma, eller kustens beskaffenhet medgifver oss att med sagde fartyg kunna försvara. En sådan uppfattning vore lika orimlig som att vid ett försvarskrig ogilla, om vår i och för försvaret vid gränsen stående armé skulle, genom ett hastigt infall uti fiendens land, söka upprifva den anfallsstyrka, som emot oss samlas, eller förstöra de förråd, som i och för denna styrkas underhåll bildas. Då ett axiom är, att intet anfall på främmande kust kan vågas, med mindre full trygghet finnes att man kan icke allenast säkert och ostörd öfverföra en armé, utan äfven vid hvad tid som helst, då derutaf göres behof, förse denna med det fortfarande underhåll den kräver, borde man inse att för våra kusters, vårt lands, försvar intet kan vara viktigare, än att denna trygghet upphäfves. Till vin-

nande af detta mål kan icke vår nuvarande skärgårdsflotta nämnvärdt bidra. Våra monitorer äro för tröggående, våra kanonbåtar för svaga. Denna uppgift kan endast lösas af ramfartyg, nog bepansrade att kunna äfventyra verkningarne af de skott, som af konvojflottans fartyg emot dem lossas, nog snabbgående att icke kunna afskäras och hvilka sålunda genombrytande konvojlinien kunna inkasta sig uti transportflottan att der krossa och förstöra.

Man säger att, om vi skaffa oss ramfartyg, ett ännu större antal sådana än hvad vi kunna åstadkomma af våra mäktigare grannar skola byggas, och att till följd derutaf den verksamhet, hvartill våra fartyg är afsedd, skall förintas. Besinnar man dock hvilken oerhörd transportflotta, som erfordras för att öfverföra och underhålla en armé på 100,000 man, — och med mindre styrka kan väl ej, om vi icke vårdlösa vårt landsförsvaret, ett anfall på vårt land vågas, — samt den längd af säkerligen minst några mil, som en sådan transportkoloni måste upptaga, inser man lätt att konvojflottan icke kan kring densamma bilda en tätt slutet ring och att för ett snabbgående fartyg föga svårighet möter att genombryta denna. Väl inkommen åter ibland transportflottan gifver just denna flotta ett skydd åt ramfartyget och bildar ett hinder emot konvojfartygens följande.

Man säger slutligen att denna cert fartyg är oss för dyr. Dyrhet är ett relativt begrepp, der icke absolut oförmåga att bära kostnaderna finnes. En utgift af några hundratusen kronor för ett ringa mål är dyrt, ja allt för dyrt. En utgift för ett stort mål af millioner kan vara billigt. Flera millioner har Staten gifvit för den flotta vi nu ega, hvilket förmåga dock är hufvudsakligen inskränkt till försvaret af några få punkter uti vårt land. Skulle det då kunna kallas dyrt, om samma belopp — eller möjligen dubbelt detsamma — utgäfves, för att åt hela landet bereda ökad trygghet. Hvad som blefve en misshushållning, hvad som för landet blefve dyrt, vore att genom nedsättning i byggnadskostnaden för ifrågavarande fartyg förminska deras kraft och fulla användbarhet.

Om åter, vare sig för skottfasthetens eller *i främsta rummet* fartens ökande, några hundratusen kronor erfordras utöfver den angifna summan, skulle jag, så väl utur försvars- som ekonomisk synpunkt högligen beklaga, om ej denna kostnad tillades. På skottfastheten, på hastigheten, beror fartygets värde; beror att det, oförhindradt af konvojflottan, skall kunna fullgöra sitt värf. Göres ej fartyget fullgodt för detta, då blefve jag den förste att vägra allt anslag till detsamma.

Jag anhåller att Riksdagen, med afslag å Stats-Utskottets utlåtande, må bifalla Kongl. Maj:ts proposition i denna punkt.

Litt. A.

Dyrtidstillägg för Förvaltningen af sjöärendena.

	Nuvarande aflöning utom dyrtidstillägg.	Dyrtidstillägg.	Summa.
1 Amiralitets-kammarråd	4,500 —	900 —	5,400 —
1 Sekreterare, som jemväl bestrider advokatfiskals- göromålen	3,500 —	700 —	4,200 —
1 Registrator	2,200 —	440 —	2,640 —
1 Kanslist	1,000 —	200 —	1,200 —
1 Kamererare	3,500 —	700 —	4,200 —
1 Kammarförvandt	2,200 —	440 —	2,640 —
1 Bokhållare	2,200 —	440 —	2,640 —
1 Kammarskrifvare	1,000 —	200 —	1,200 —
1 Kassör, utom arvode 500 kronor å Lotsverkets stat	3,000 —	600 —	3,600 —
1 Notarie	2,200 —	440 —	2,640 —
Summa	— —	5,060 —	— —

Litt. B.

Dyrtidstillägg för Officerare vid Flottan.

Antal			Lön.		Dyrtids-	Summa.
					tillägg.	
1	Kommendörkapten af 1:a klassen	Kr.	4,570	—	50	4,600
2	D:o	"	9,100	—	100	9,200
1	D:o	"	4,400	—	200	4,600
3	D:o	"	13,200	—	600	13,800
1	Kommendörkapten	"	4,200	—	400	4,600
2	D:o	"	50,400	—	4,800	55,200
1	D:o	"	3,400	—	1,200	4,600
1	D:o	"	3,400	—	1,200	4,600
1	D:o	"	3,250	—	1,350	4,600
1	Kapten	"	2,800	—	265	3,065
24	D:o	"	67,200	—	6,360	73,560
1	D:o	"	2,725	—	—	2,725
3	D:o	"	8,175	—	—	8,175
1	D:o	"	2,400	—	230	2,630
13	D:o	"	31,200	—	2,990	34,190
1	Löjtnant	"	1,350	—	130	1,480
42	D:o	"	56,700	—	5,460	62,160
1	Underlöjtnant	"	950	—	100	1,050
12	D:o	"	11,400	—	1,200	12,600
1	D:o	"	750	—	25	775
4	D:o	"	3,000	—	100	3,100
1	D:o	"	675	—	100	775
7	D:o	"	4,725	—	700	5,425
Summa Kronor			289,950	—	27,560	317,510

Anm. Häruti inbegripes dyrtidstillägg till 3:ne öfver stat vid Kongl. Flottan qvarstående kommendörkaptenener.

Litt. C.

Dyrtidstillägg för Officerare vid Flottans nya Reservstat.

Antal.			Lön.		Dyrtidstillägg.		Summa.	
1	Kaptenlöjtnant	Kr.	2,200	—	440	—	2,640	—
17	D:o	»	37,400	—	7,480	—	44,880	—
1	D:o	»	2,000	—	400	—	2,400	—
14	D:o	»	28,000	—	5,600	—	33,600	—
Summa Kronor			69,600	—	13,920	—	83,520	—

Litt. D.

Flottans Läkarecorps.

	Nuvarande lön jemte arf- vode.	Dyrtids- tillägg.	Summa.
Karlskrona station.			
1 Öfverfältläkare	4,800	—	4,800
1 Regementsläkare (med bostad)	2,500	260	2,760
1 Förste Bataljonsläkare (d:o)	1,700	100	1,800
1 Dito	1,700	100	1,800
För extra läkare, arfvode i mån af behof hvaraf dock större eller mindre del kan, i enlighet med hvad derom särskildt må varda bestämtd, användas för anställande af stipen- diater.	5,000	—	5,000
Stockholms station.			
1 Regementsläkare	3,200	—	3,200
1 Förste Bataljonsläkare (med bostad)	1,500	—	1,500
1 Dito	1,500	—	1,500
För båda stationerna.			
5 st. stipendiater à 400 kronor)	3,500	—	3,500
5 » dito à 300 d:o)			
S:gr	25,400	460	25,860
<i>Tillkommer:</i> för extra läkare och stipendiater	—	—	3,000
		Summa	28,860

Litt. E.

Dyrtidstillägg för Kleresistaten vid Flottan.

Antal.		Löner och arfvoden enligt 1864 års stat.	Dyrtidstillägg.	Summa.
Karlskrona station.				
1	Amiralitetspastor	1,500 —	300 —	1,800 —
1	Kompastor	1,000 —	200 —	1,200 —
1	Bataljonspredikant	1,000 —	200 —	1,200 —
1	Kantor och Klockare	400 —	80 —	480 —
1	Kyrkovaktare	100 —	20 —	120 —
		4,000 —	800 —	4,800 —
Stockholms station.				
1	Regementspastor	1,200 —	240 —	1,440 —
1	Bataljonspredikant	900 —	180 —	1,080 —
1	Do tillförordnad	900 —	180 —	1,080 —
1	Klockare	200 —	40 —	240 —
		3,200 —	640 —	3,840 —
	Summa Kronor	7,200 —	1,440 —	8,640 —

Dyrtidstillägg för lärarepersonalen vid Skeppsgosseskolan i Karlskrona.

	Nuvarande löner.	Dyrtidstillägg.	Summa.	
1 Rektor	3,000 —	600 —	3,600 —	
1 Kollega	1,500 —	300 —	1,800 —	
1 Skollärare	800 —	160 —	960 —	
	Summa Kronor	5,300 —	1,060 —	6,360 —

Litt.

Riks-statens Femte

1875 års Riks-stat anslår:					
Penningar.		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor, förslagsanslag.		Summa.	
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
15,000	—	—	—	15,000	—
19,050	—	—	—	19,050	—
4,250	—	—	—	4,250	—
34,050	—	—	—	34,050	—
24,720	—	—	—	24,720	—
1,155,454	—	—	—	1,155,454	—
—	—	81,053	98	81,053	98
24,000	—	—	—	24,000	—
Säger	1,276,524	—	81,053	98	1,357,577
958,044	82	—	—	958,044	82
13,500	—	—	—	13,500	—
138,200	—	—	—	138,200	—
55,164	60	—	—	55,164	60
Säger	1,164,909	42	—	—	1,164,909
629,850	—	—	—	629,850	—
Tp:t	3,071,283	42	81,053	98	3,152,337

Sjöförsvars-

Aflönings-

Departementschefen
 Departementets kansli-expedition
 Departementets kommando-expedition
 Förvaltningen af sjöärendena
 Sjökrigsskolan
 Aflöningsstaterna vid (sjöförsvarets) flottans stationer
 Båtsmansindelningen
 Tillskott i de till båtsmansindelningen i Blekinge län an-

Materi-

Flottans nybyggnad och underhåll, *Reservationsanslag*
 Båtsmäns förseende med kojor och täcken, *Reservations-*
 Båtsmäns beklädnad, *Förslagsanslag*, högst
 Beklädnad åt (kanonier) matrosor och skeppsgossar, *Re-*

Diverse

(Sjövapnets) Flottans öfningar, *Reservationsanslag*:
 Exercis af flottans bemanning: Nuvarande anslag
Afgår: Beräknad kost-
 skaps naturaportioner
 Sjöexpeditioner till handelsns skyddande, oförändradt en-

F.

Hufvudtitel.

		Förslag till blifvande Riks-stat:					
		Penningar.		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor, förslagsanslag.		Summa.	
		Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
departementet.		15,000	—	—	—	15,000	—
stater.		19,050	—	—	—	19,050	—
.....		4,250	—	—	—	4,250	—
.....		34,050	—	—	—	34,050	—
.....		24,720	—	—	—	24,720	—
.....		1,155,454	—	—	—	1,155,454	—
.....		—	—	81,053	98	81,053	98
slagna räntor, förslagsanslag		24,000	—	—	—	24,000	—
Säger		1,276,524	—	81,053	98	1,357,577	98
elen.		958,044	82	—	—	958,044	82
anslag		13,500	—	—	—	13,500	—
servationsanslag		138,200	—	—	—	138,200	—
.....		55,164	60	—	—	55,164	60
Säger		1,164,909	42	—	—	1,164,909	42
anslag.							
.....		479,850:	—				
nad för underbefäls och' man-		162,527:	10.	317,322:	90.		
ligt 1875 års riksstat		150,000:	—	467,322:	90		
Transport		2,908,756	32	81,053	98	2,989,810	30

1875 års Riks-stat anslår:					
Penningar.		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor, förslagsanslag.		Summa.	
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
3,071,283	42	81,053	98	3,152,337	40
60,000	—	—	—	60,000	—
273,472	90	—	—	273,472	90
15,000	—	—	—	15,000	—
16,450	—	—	—	16,450	—
20,000	—	—	—	20,000	—
39,000	—	—	—	39,000	—
19,175	—	—	—	19,175	—
15,000	—	—	—	15,000	—
4,000	—	—	—	4,000	—
2,204	70	—	—	2,204	70
27,000	—	—	—	27,000	—
15,000	—	—	—	15,000	—
1,136,152	60	—	—	1,136,152	60
800,000	—	460	—	800,460	—
800,000	—	460	—	800,460	—
4,377,586	02	81,513	98	4,459,100	—

Tp:t

Säger

Säger

S:a

För han-

Lots- och fyrinrättningen med lifräddningsanstalterna, *Reservationsanstalter* för sjöfart (öfverfördt från sjette

För sjömätningar och Sjökartekontorets verksamhet, *Reservationsanstalter* vid sjöförsvaret natura-*Reservationsanstalter* underhåll, *Förslagsanslag* Nuvarande anslag *Förhöjdt* med beräknade kostnaden för underbefäls och uppföres under förändrad rubrik af Natura-*Reservationsanstalter* underhåll, *Förslagsanslag* Till stipendier för sjöofficerare under anställning i utländsk Spanmålsupphandlings- och bagerikostnader, *Reservationsanslag* Durchmarche-kostnader, *Reservationsanslag* För sjukvård För diverse behof Rese- och traktamentspenningar, *Förslagsanslag* Skrifmaterialier och expenser, ved m. m. för Förvaltningen Skrifmaterialier och expenser, ved m. m. för Departementet Skrifmaterialier och expenser, ved m. m. för (sjöförsvarets) Extra utgifter

Litt. G.

Extra ordinarie anslag under Riksstatens Femte Hufvudtitel.

		Kronor.	ö.
Sjöförsvars-departementet.			
<i>Dyrtidstillägg:</i>			
För Förvaltningen af sjöärendena	5,060: —		
„ Officerare vid Kongl. Flottan	27,560: —		
„ Kaptenlöjtnanterne & Flottans nya reservstat	13,920: —		
„ Kongl. Flottans läkarecorps	460: —		
„ Kongl. Flottans kleresistat	1,440: —		
„ Lärarepersonalen vid skeppsgosseskolan	1,060: —	49,500	—
<i>Sjöförsvars-departementets kansli-expedition.</i>			
För tillämpning af expeditionens nya aflöningsstat		2,200	—
<i>Aflöningsstaterna vid Flottans stationer.</i>			
Förhöjd aflöning åt extra läkare och stipendiater		3,000	—
<i>Flottans nybyggnad och underhåll.</i>			
Förhöjning af det för detta ändamål å ordinarie stat anvisade anslag		112,850	—
<i>Beklädnad åt matrosar och skeppsgossar.</i>			
Förhöjning af det härför å ordinarie stat uppförda anslag		33,835	40
<i>Byggnader.</i>			
Till reparationsdockan vid galärvarfvet i Stockholm	150,000: —		
„ ett nytt exercishus vid Karlskrona station	50,000: —	200,000	—
<i>Vapen.</i>			
Till anskaffning af artillerimateriel	500,000: —		
„ dito af kulsprutor	100,000: —	600,000	—
<i>Minväsendet.</i>			
Till minmateriel och försök med minor		450,000	—
<i>Fartygsmateriel.</i>			
Till byggande af krigsfartyg		1,700,000	—
	Summa	3,151,385	40

Rättelse

vid

Stats-Utskottets Utlåtande N:o 7, angående regleringen af utgifterna under Riksstatens Femte Hufvudtitel.

Bland reservanterne vid den 22:dra punkten (ang. artillerimateriel) har af misstag antecknats Herr *Carl Ekman* i stället för Herr *N. E. H. von Hofsten*. Herr *Ekman* har icke hos Utskottet deltagit i behandlingen af denna punkt.